

Mål- och resultatplan

För åren 2024-2027

ÖSTRA
GÖINGE

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande 5

Mål och prioriteringar 6

Vision "Här växer stolta göingar"	6
Prioriterat område: Vägen till livskvalitet	7
Prioriterat område: En bra start i livet	8
Prioriterat område: Vägen till arbete	10
Prioriterat område: Det goda åldrandet	12
Prioriterat område: Attraktiva byar	14

Styrning och ledning 16

Styr- och ledningssystem	17
Uppföljning av privata utförare	19
Östra Göinge kommuns organisation	20
Göingemodellen	21

Ekonomi 22

Budgetförutsättningar	23
Ekonomi	25
Driftsbudget i sammandrag	27
Investeringsbudget	28
Resultaträkning	29
Balansräkning	30
Kassaflödesanalys	31

Kommunstyrelsens ordförande

Här växer stolta göingar!

Fortsatt framåt trots befolkningsutmaningar

Treklövers långsiktiga plan ligger fast. Vi vill se att Östra Göinge fortsätter att utvecklas och blomstrar. Fler ska känna en stolthet över platsen och fler ska välja att investera för framtiden. Vi i treklövern har genom vårt ledarskap och vårt långsiktiga arbete skapat en stark framtidstro i kommunen. Det är tillsammans med göingarna, våra föreningar och föreningar som vi stärker vår fantastiska bygd – Skånes gröna hjärta!

Treklövers fem prioriterade områden ligger fast och beskriver den politiska viljeinriktningen för de kommande tre åren. Alla bidrar tydligt till helheten och vår vision – *Här växer stolta göingar!*

Vägen till livskvalitet

Östra Göinge måste fortsätta utvecklas och därför behöver invånarnas hälsa och välmående stärkas. En bättre folkhälsa stärker familjers liv och välgång, barns förutsättningar i skolan och i förlängningen, den kommunala samhällsekonomin.

En bra start i livet

Tvåhundraertio 2030 är vårt övergripande mål för den skolresa som vi startat och som syftar till att höja studieresultaten. Genom skolresan pekar vi ut vårt mål om att fler ska klara skolan och slutföra sina gymnasiestudier. Detta är särskilt viktigt för kommunens långsiktiga utveckling och attraktionskraft.

Vägen till arbete

Allt för många saknar idag arbete och egen försörjning i Östra Göinge, främst utrikesfödda och de som saknar en gymnasieutbildning. Därför måste vi fortsätta prioritera och utveckla fler vägar till arbete. Arbetslinjen måste vara central i alla lägen och allas förmågor måste stärkas för att få fler i egen försörjning.

Det goda åldrandet

Andelen äldre ökar och vi lever allt längre. Därför är det viktigt att stärka invånarnas möjligheter till ett aktivt och hälsosamt åldrande. Det förebyggande arbetet för att öka delaktigheten i samhället är en bärande idé inom detta området.

Attraktiva byar

Östra Göinges byar är vår själ står det i vår översiktsplan. Alla byar ska utvecklas efter sina förutsättningar och unika karaktär. Byarna ska präglas av levande, gröna och trygga miljöer där göingarna kan känna en trygghet och stolthet.

Befolkningsutmaning

Efter att ha tillhört de kommuner som ökat invånarantalet mest i landet under migrationskrisåren har vi nu en kraftigt vikande befolkning till följd av att invandringen till Sverige minskat, utflyttningen från kommunen fortsatt och att barnafödandet ligger på en historiskt låg nivå. Dessa faktorer gör att vi kommer behöva fortsätta anpassa vår verksamhet kommande åren till följd av minskade volymer. Vi räknar med ett fortsatt tapp i befolkningen vilket gör att våra intäkter minskar och att vi tvingas anpassa våra verksamheter.

Tack vare tidigare års starka ekonomiska resultat har vi nu möjlighet att under ordnade former hantera situationen utan att behöva vidta akuta sparåtgärder. Vi ser också att vårt viktiga överskottsmål om 2 % av skatter och statsbidrag kommer bli svårt att leva upp till 2025 och 2026 men målet är att vara tillbaka 2027.

Trots utmaningar med befolkningsminskning och ett tufft ekonomiskt läge är det viktigt att fortsätta satsa på kommunen. Vi måste gasa och bromsa samtidigt för att inte tappa styrfart men det kommer krävas en fast hand och den beslutskraft som vi i Treklövern visat många gånger förr.

Vår Göingemodell är vår styrka med en vision, en förvaltning, en värdegrund och ett arbetssätt och vi ska nyttja detta till fullo. Vårt ledarskap kommer att sättas på prov och en Treklöver som är tydlig, modig och handlingskraftig kommer att vara avgörande för framtiden.

Patric Åberg (M)

A portrait of a man with short brown hair and a light beard, wearing a dark blue suit jacket, a light blue striped shirt, and a green and blue striped tie. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background is dark. An orange circle is overlaid on the right side of the image, containing text.

”
Framtidstro
trots oroliga
tider!

Mål och prioriteringar

Kommunens vision

”Här växer stolta göingar”

Visionen visar vägen för den önskade utvecklingen. Tidigare visionstankar har handlat om att växa till antalet, medan den nu gällande visionen riktar in sig på kvaliteten i livet som göing. Resultatet av arbetet och insatserna som görs varje dag i Östra Göinge ska stärka stolta göingars växande – kvalitet framför kvantitet.

Här växer stolta göingar

Växer är ett dynamiskt ord. En människa kan växa genom hela livet. Växandet kan kopplas till framtidsmöjligheter genom utbildning eller till tillväxt för platsen, bostadsmarknaden eller näringslivet.

Här växer stolta göingar

Ordet stolt handlar om välmående och om att ha känsla för sitt eget värde. Med stolthet kommer framtidstro, ett ökat egenvärde och en drivkraft att tro på sina och platsens möjligheter.

Här växer stolta göingar

Visionens ”göingar” syftar på alla som bor i Östra Göinge men också på de aktörer som verkar i kommunens föreningar, näringsliv och kommunala organisation, även om de inte är bosatta inom kommunens gränser.

Växande framtidstro

Stolta göingar har handlingskraft att påverka sina egna liv och ta ansvar för sitt välmående. Handlingskraften stärks genom en bra start i livet som öppnar dörrar för vidare studier, självförsörjning och goda möjligheter på arbetsmarknaden och i livet som helhet. Göingarna trivs och tar väl hand om sig själva, är måna om sina medmänniskor och tar ansvar för sitt liv i Östra Göinge. Den kommunala verksamheten möjliggör för var och en att ta ansvar för sitt eget växande och för sitt goda liv. Förutsättningarna för ett gott liv i Östra Göinge växer!

Visionen visar vägen

Visionen är tydlig och visar vägen för arbetet enligt de fem prioriterade områdena: Vägen till livskvalitet, En bra start i livet, Vägen till arbete, Det goda åldrandet samt Attraktiva byar.

Det första av de fem områdena är av ett lite annat slag än de fyra följande. Vägen till livskvalitet griper över helheten medan de resterande riktar in sig mer specifikt på göingens väg genom livet som barn och elev, arbetstagare eller företagare och slutligen pensionär, allt i våra attraktiva byar. Genom att nå ambitionen att höja göingarnas livskvalitet, kommer arbetet i de övriga områdena också att gynnas. Människors hälsa, välmående och försörjningsförmåga är nycklar till Östra Göinges utvecklingskraft.

Prioriterat område

Vägen till livskvalitet

Resultatmål

År 2027 är göingarnas folkhälsa stärkt och samhällsklimatet präglas av social sammanhållning, tillit och trygghet.

För att fullt ut kunna ta till sig av vad livet har att erbjuda och själv också kunna bidra till samhället, behöver människor må bra. En god hälsa, både fysisk och psykisk, är bland det viktigaste en människa kan äga. Utbildning som öppnar vägen till anställning och försörjning är av betydelse för alla, liksom stimulerande boende- och naturmiljöer för en attraktiv fritid. En befolkning som är frisk och mår bra skapar bättre förutsättningar för välbefinnande och ökad tillväxt genom högre sysselsättning, lägre sjukfrånvaro och ett minskat behov av stödinsatser. Sammantaget talar vi om livskvalitet.

Förbättringsområden för livskvalitet i Östra Göinge

För att Östra Göinge ska kunna utvecklas i önskad riktning, behöver invånarnas hälsa och välbefinnande stärkas. En bättre folkhälsa förväntas också stärka familjers liv och välgång, barns förutsättningar i skolan och i förlängningen, den kommunala samhällsekonomin. Ett aktivt integrationsarbete i samhället är också betydelsefullt för att vända otrygghet till god social sammanhållning och tillit mellan människor i Östra Göinge.

Den enskildes ansvar och arbete på bred front

Inom den kommunala verksamheten är ett brett samarbete över organisatoriska gränser väsentligt. Sociala och ekonomiska utmaningar kan inte hanteras isolerat utan sträcker sig över olika verksamhetsområden. Kommunens medarbetare kan göra mycket men långt ifrån allt. Oavsett utmaningar i samhället är det därför viktigt att närings- och föreningslivet tillsammans med olika offentliga aktörer samverkar med kommunen för att förbättra livskvaliteten för invånarna i Östra Göinge. Ett brett engagemang skapar grogrund för utvecklande insatser som sammanvägt påverkar invånarnas välbefinnande i positiv riktning. Sist men inte minst, har varje enskild individ ett avgörande ansvar för sin egen hälsa, för sin drivkraft såväl i skolan som i arbetslivet och för sitt bidrag till det egna växandet.

Stärk folkhälsan för individen

Flera undersökningar det senaste decenniet har visat att resultaten överlag är bättre på riksnivå än i Östra Göinge. Några viktiga faktorer som avviker från genomsnittet för de boende i Östra Göinge är medelinkomst, arbetslöshet och skolresultat. Till detta kan en rad av Östra Göinges folkhälsoresultat läggas, som rädsla för att gå ut ensam, våld i nära relation, bristande social gemenskap, begränsad fysisk aktivitet och andelen göingar som avstår från tandvård trots behov. När Länsstyrelsen analyserar barn och ungas välbefinnande i Östra Göinge, visar resultaten att de skulle ha mycket att vinna på stärkta uppväxtvillkor. Det krävs riktade insatser för att förstärka folkhälsan i Östra Göinge.

Stärk folkhälsan genom utbildning och arbete

En höjd självförsörjningsgrad genom utbildning och arbete ger positiva effekter för folkhälsan och är grunden för en god spiral för hela livet. I självförsörjande familjer skapas grogrunden för barnens tid i grundskolan, motivationen för vidareutbildning som leder in på arbetsmarknaden och förutsättningarna för en ljus framtid.

Stärk folkhälsan i goda livsmiljöer

En god hälsa samt stimulerande boende- och naturmiljöer är grundstenar för livskvaliteten. Välbefinnandet ger energi till en positiv fritid för både barn och vuxna med naturupplevelser i skog och mark samt idrottsliga och kulturella aktiviteter. Bostadsområdenas utformning är ett annat viktigt inslag i att skapa denna positiva helhet. Arbetet med att stärka livskvaliteten för invånarna i Östra Göinge måste bedrivas långsiktigt och ges utrymme i alla kommunens verksamheter.

Strategiskt arbete för växande och stolthet

Att få fler göingar att växa och känna stolthet över livet i Östra Göinge är kopplat till ett strategiskt och långsiktigt arbete också inom resterande fyra prioriterade områden. Trygg uppväxt och goda skolresultat leder till arbete och självförsörjning som ger aktiva äldre, allt i stimulerande livsmiljöer. Alla delar samverkar och förstärker helheten.

Prioriterat område

En bra start i livet

Resultatmål

År 2027 har skolresultaten för eleverna i Östra Göinge ökat genom skolresan ”Tvåhundra-trettio 2030”.

I Östra Göinge ska alla barn och unga må bra och känna framtidstro. Genom att arbeta förebyggande och stödjande utifrån barnets, ungdomens och familjens bästa skapas goda förutsättningar för en bra start i livet. För kommunens långsiktiga utveckling är goda skolresultat helt avgörande för att åstadkomma en tydlig framtidstro och år 2030 är målsättningen att den genomsnittliga meritvärdespoängen ska vara 230 poäng i årskurs 9. Bättre skolresultat attraherar nya invånare till kommunen samtidigt som stoltheten växer över elevernas ökade skolresultat. Ungdomarnas vägar breddas till vidare studier på gymnasium, högskola och universitet och vidare ut på arbetsmarknaden.

Pedagogiskt ansvar och ledarskap

Samtliga ledare inom skolans organisation har ett uttalat ansvar för att säkerställa att eleverna har goda förutsättningar för att höja sina skolresultat. Detta kräver ett tydligt och engagerat ledarskap som kännetecknas av närvaro, initiativtagande och mod att visa vägen för att åstadkomma skillnad. Skolledare måste ha kunskap och kompetens att förmedla det pedagogiska uppdraget så att medarbetarna kan omsätta uppdraget till insatser som ger resultat för eleverna. Utifrån ett arbetssätt med tydliga roller och arbetsformer utvecklas elevernas skolresultat i en positiv riktning.

Lärarens betydelse och undervisningens kvalitet

Den viktigaste resursen för att eleverna ska nå kunskapskraven i skolan är läraren. Fokus måste ligga på att hålla hög kvalitet på undervisningen och att utöva ett gott ledarskap i klassrummet. Utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet vågar läraren prova nya arbetssätt i sin strävan efter ständiga förbättringar för elevernas prestationer. Att ta del av nya rön och forskningsresultat genom omvärldsbevakning måste vara ett levande inslag i det kontinuerliga arbetet.

Lärarens kunskaper och kompetens är ett viktigt bidrag till undervisningens kvalitet. Varje lärare ska få de förutsättningar som krävs i form av kompetensutveckling, kollegialt lärande och stöd för att kunna bidra till att eleverna i högre utsträckning lyckas nå upp till betygskriteriernas krav.

Grunden för kunskapsutvecklingen och nyckeln till högre skolresultat ligger inom området läsning och läs-

förståelse. Att eleverna lär sig läsa tidigt är en förutsättning för att elevernas resultat i övriga ämnen ska höjas under resterande tid i skolan. I det läsfrämjande arbetet spelar biblioteken en viktig roll.

Trygghet, tillit, ordning och reda i skolan

Trygghet och tillit är grundläggande faktorer i skolan för att eleverna ska ha möjlighet att uppnå goda skolresultat. Att ordning och reda präglar närvaron i klassrummen och i skolans övriga miljöer är av stor betydelse. En god lärmiljö är en förutsättning för lärarens undervisning och resulterar i en positiv utveckling för eleverna. All personal på en skola delar ansvaret för att skapa en stimulerande lärmiljö. Genom tydliga regler och ett gemensamt ansvarstagande bland all skolpersonal skapas trygghet för eleverna i att skolans vuxna agerar och stärker beteenden som gynnar goda skolresultat.

Samarbete mellan övriga kommunala verksamheter

För att förbättra skolresultaten i Östra Göinge kommun och ge alla barn och ungdomar kunskaper som rustar dem för livet, är ett gott samarbete mellan samtliga kommunala verksamheter viktigt. Utöver personalen inom förskola, grundskola och gymnasium behövs ett aktivt samarbete med socialtjänst, hälsa och omsorg, kultur och fritid, fastighet, måltidsenhet och lokalvård med flera, utifrån dessa medarbetares professionella kompetenser. Allas insatser bidrar till barnens och ungdomarnas skolresa och förbättrade skolresultat.

Goda livsvillkor i hemmet

För att nå goda kunskapsresultat behöver arbetet i förskolan och skolan vila på goda livsvillkor för barnet. Alla föräldrar har en skyldighet att ge sina barn en uppväxt under trygga och säkra förhållanden. Barn behöver uppleva att de blir sedda och bekräftade, har inflytande över sina liv och ingår i en positiv, social gemenskap. Ett gott välbefinnande hos barnet är en förutsättning för ett fungerande vardagsliv med god livskvalitet.

Samarbete på bredden i samhället

Skolan bär ett tungt ansvar för att höja elevernas skolresultat, men skolan kan trots allt inte göra allt. Utanför skoltiden har barn och unga flera olika kontakter som behöver mobiliseras för att hjälpa till att betona skolarbetets betydelse. Föräldrar och familjemedlemmar, personer aktiva i föreningar och ideella organisationer liksom representanter för lokala företag är exempel på personer som behöver ha ett gott samarbete med skolan.

Prioriterat område

En bra start i livet forts.

En meningsfull fritid ger goda förutsättningar för en sund och trygg livsstil som har en positiv inverkan på skolresultaten och på livet. Genom ett brett samarbete kring våra unga kan goda förutsättningar skapas för att stimulera eleverna till hälsosamma levnadsvanor. Det kan exempelvis handla om en fysiskt aktiv livsstil, hälsosamma matvanor och avhållsamhet från droger. Elevernas nyfikenhet på arbetsliv, företagande och entreprenörskap behöver också stimulans och kan med fördel börja tidigt. Redan mindre barn funderar över framtida yrkesval, men kontakten behövs naturligtvis hela skoltiden igenom. Här är kopplingen mellan skola, organisationer och näringsliv extra viktig.

Genom ett brett engagemang skapas en positiv inställning till utbildning bland alla göingar. Nya mötesformer och förbättrade kommunikationskanaler är nödvändiga för att bjuda in till ett ökat engagemang från föräldrar och andra viktiga vuxna, kring barn och unga i Östra Göinge. I denna kontakt behöver utbildningens värde betonas och samsyn skapas mellan barn, unga och vuxna kring att goda skolresultat leder till ökade möjligheter att få en gymnasieutbildning och på sikt ett stimulerande och intressant arbete.

Prioriterat område

Vägen till arbete

Resultatmål: År 2027 är göingarna aktiva i utbildning, eller självförsörjande genom arbete och företagande.

En väl fungerande arbetsmarknad med hög sysselsättningsgrad och effektivt använd arbetskraft, leder till en attraktiv och trygg kommun. En god infrastruktur för pendling och fiberuppkoppling bidrar till attraktiviteten även för dem som har sin arbetsplats utanför kommunen. Möjligheten att kunna försörja sig själv är en viktig grund för känslan av delaktighet i samhället. En egen försörjning ger också förutsättningar för att varje individ ska kunna känna självständighet och bygga en stark självkänsla.

Individens rättigheter, möjligheter och skyldigheter

En övergripande målsättning måste vara att alla personer i arbetsför ålder ska vara självförsörjande. För att komma dit är det viktigt att var och en utifrån sin förmåga tar ett eget ansvar för att uppnå självständighet genom utbildning, arbete och förvärvande av goda språkkunskaper. Att kunna försörja sig själv är det överlägset bästa sättet att stärka både sin självständighet och delaktighet. Men vägen in på arbetsmarknaden är inte lika lätt för alla och ibland kan det bli nödvändigt med stödsatser av olika slag längs vägen fram till egen försörjning. Samtidigt ska det vara tydligt att det alltid krävs en motprestation för att få tillgång till samhällets stöd.

Utveckling av nya vägar för minskad arbetslöshet

Allt för många personer i Östra Göinge står utan arbete, främst utrikesfödda och de utan gymnasieutbildning. Det behöver bli lättare för göingarna att ta plats på arbetsmarknaden. Genom att införa heltidsaktivering som norm minskas gapet mellan försörjningsstöd och arbete och individens möjligheter till delaktighet och utveckling stärks.

Samtidigt pågår en generell förändring av befolkningens sammansättning, vilket också påverkar förutsättningarna på arbetsmarknaden. Efterfrågan på välfärdstjänster har redan ökat i och med den åldrande befolkningen och kommer med all sannolikhet att öka än mer. Ytterligare ett faktum är att både kommunen som arbetsgivare och näringslivets aktörer står inför utmaningar när det gäller den egna kompetensförsörjningen. Den eftertraktade lösningen på detta komplexa problem är att tänka nytt och skapa nya förutsättningar för den outnyttjade arbetskraftens möjlighet att möta kompetensbehovet på ett sätt så att alla blir vinnare.

Vägen till arbete genom utbildning och praktik

Personer som står långt från arbetsmarknaden behöver rustas med de kunskaper och färdigheter som krävs för att de ska kunna ta en anställning. Utbildning är en viktig väg till nya yrkesval också i vuxen ålder. Därför är det betydelsefullt att stärka kommuninvånarnas väg till yrkeslivet genom omskolning och komplettering genom vuxenutbildning. Östra Göinge kommun ska utveckla samarbetet mellan de kommunala verksamheterna och med näringslivet för att skapa praktikplatser och arbetstillfällen för främst ungdomar och nyanlända. Kommunen har också en viktig roll i att skapa varaktig kontakt mellan näringslivet och kommunens skolor, både i syfte att motivera ungdomar att prova på jobb lokalt och för att underlätta arbetet med företagets kompetensförsörjning.

Öppna upp för nya göingar

Samarbete är ett nyckelord för att fler personer ska kunna komma i arbete. Om alla ska få möjlighet att prova på en anställning, behöver kommunen såväl som näringsliv, organisationer och föreningar hjälpa till och öppna upp för nya medarbetare. Östra Göinge behöver helt enkelt fler arbetstillfällen och kortare vägar till jobb. Detta är samtidigt också en av förutsättningarna för en framgångsrik integration, eftersom många av de arbetsökande är utrikesfödda. Kommunen spelar en nyckelroll som möjliggörare för att i samverkan med samhällets aktörer få fler företag, kommunala arbetsplatser och privata organisationer att ta emot ny arbetskraft.

Ett levande näringsliv genom stärkt entreprenörskap och nyetableringar

För att skapa en bredare arbetsmarknad behöver kommunen intensifiera arbetet med att öka attraktiviteten för att entreprenörer och företag ska vilja verka och utvecklas i Östra Göinge. Fler ska uppmuntras att se företagande och entreprenörskap som en möjlighet, inte minst unga och nyinflyttade. För att nå målet med fler företagsetableringar behöver kommunen aktivt arbeta med att ytterligare förbättra näringslivsklimatet. Det är också viktigt att öppna upp för nya aktörer inom sektorn välfärdstjänster att etablera sig i Östra Göinge inom exempelvis hemtjänst, omsorg och skola.

Även de gröna näringarna och turismen ökar i betydelse för det framtida Östra Göinge. Attraktiva förhållanden behöver skapas för att främja utvecklingen av dessa växande sektorer genom kommunal stimulans av entreprenörskap och främjande av de nyetableringar som kommer att behövas. Det är självfallet också viktigt att den kommunala relationen med befintliga företagare fortsätter att vårdas.

Prioriterat område

Det goda åldrandet

Resultatmål: År 2027 är livet som äldre i Östra Göinge gott, med möjlighet till delaktighet, gemenskap och stärkt hälsa.

Andelen äldre ökar i Östra Göinge. Att stärka invånarnas möjligheter till ett gott och hälsosamt åldrande är en av kommunens viktigaste uppgifter. Även om den aktiva tiden på arbetsmarknaden är förbi är man som senior en viktig resurs. Genom att aktivera sig i ideella organisationer, delta som senior i skolans verksamhet eller vara aktiv i en frivilligorganisation gör sig den äldre göingen behövd och fyller en viktig funktion i samhället. Gemenskap och delaktighet är dubbelriktade upplevelser som stärker både den som ger och den som får ta emot en insats.

Individens ansvar för hälsa och boende

För att kunna vara aktiv, oberoende och delaktig i samhällslivet även i högre ålder, måste var och en ta ansvar för sin egen hälsa och sitt fysiska och psykiska mående. Kommunens roll är att satsa på förebyggande insatser, ge hjälp till självhjälp och agera möjliggörande tillsammans med föreningar och samhällsaktörer för att fler ska kunna vara delaktiga och friska längre upp i åldrarna. Det är viktigt att tänka igenom sina förändrade behov gällande boendemiljö och -standard och byta bostad eller vidta åtgärder för anpassning i god tid.

Tillgängliga bostäder utifrån äldres förutsättningar

Eftersom en ökad andel invånare i Östra Göinge förutspås bli 80 år och äldre kommer också efterfrågan på seniorbostäder i byarna att öka. Fler lämpliga bostäder skapar bättre valmöjligheter för dem som inte längre vill eller kan bo kvar i sina tidigare bostäder. Det är därför av största vikt att bostadsmarknaden kompletteras med ett ökat antal bra bostäder med hög tillgänglighet, i olika upplåtelseformer, i varierande prisklasser och med kringliggande miljöer som främjar hälsan och ett gott välbefinnande. Göingehem och Göingebyggdets trygga hem ska vara föregångare i att skapa trygga och tillgängliga boendemiljöer som passar för äldres behov och förutsättningar.

Hälsofrämjande insatser för ökad livskvalitet

En god hälsa innebär inte bara frihet från sjukdom utan också ett tillstånd av fysiskt, mentalt och socialt välbefinnande. För att förlänga perioden av god hälsa i en människas liv krävs både egenvård och goda vanor. Att utveckla intressen, möta andra människor och ha en möjlighet till ett fortsatt aktivt liv är viktigt för att öka livskvaliteten och känslan av delaktighet. Därför ska kommunen fortsätta att uppmuntra hälsofrämjande insatser och frivilligarbete, med skapande av naturliga

mötesplatser för äldre. Kommunen ska också utveckla den uppsökande verksamheten så att rätt insatser kommer i rätt tid.

Förebygga ofrivillig ensamhet

Ofrivillig ensamhet kan ge negativa effekter för livet som äldre. Man kanske har förlorat sin livskamrat eller sina vänner, något som ofta upplevs väldigt svårt av den som drabbas. Men, med ett aktivt liv och bibehållna sociala nätverk kan fler friska år läggas till livet. Därför är kommunens möjliggörande roll i samarbete med föreningar och samhällsaktörer viktig, för att skapa tillfällen för hälsofrämjande insatser som hjälp till att förebygga eller mildra ofrivillig ensamhet. Här är frivilligarbete, väntjänster, mötesplatser och gemensamma måltider bra exempel på satsningar som bidrar till gemenskap över kulturella och åldersmässiga gränser.

Tryggheten i anhöriga

När en människa blir äldre är familjen och de nära relationerna extra viktiga för att skapa trygghet och välbefinnande. Många anhöriga gör en stor insats i att sköta en åldrad familjemedlem eller släkting. Det ska dock vara tydligt att man som anhörig inte står ensam. Därför är det viktigt att stödet till dem som hjälper sina anhöriga utvecklas och tydliggörs.

Jämlikhet, god kvalitet och valfrihet

Äldreomsorgen i kommunen ska kännas trygg för Östra Göinges äldre och deras anhöriga. Den som blivit beroende av offentliga omsorgstjänster ska ha fortsatt rätt till inflytande över sitt eget liv och få en jämlik och jämställd äldreomsorg, utformad efter individuella behov. Äldreomsorgen ska vara serviceinriktad och ha som mål att underlätta för individen att forma vardagen efter sina egna förutsättningar, samtidigt som individens egna förmågor upprätthålls. Så långt det är möjligt ska valfrihet råda såväl i fråga om utförare i hemtjänsten som särskilt boende.

Utveckling för effektiv vård

Den utveckling som sker på det tekniska området medför helt nya möjligheter och kan ge den enskilde överblick och inflytande över sin egen hälsa. Genom digitalisering skapas förutsättningar för en effektiv vård och omsorg, vilket är nödvändigt för att möta behoven hos en växande andel äldre i befolkningen. Östra Göinge kommun ska nyttja och skapa intresse för välfärdsteknik för att underlätta livet för de äldre och samtidigt frigöra personella resurser för mer kvalificerat arbete där mänskliga insatser och professionell kompetens behövs. Förändringar som

Prioriterat område

Det goda åldrandet forts.

direkt påverkar den enskilde ska alltid göras i samförstånd och hänsyn ska tas till förmåga och individuella behov. Vid ökad efterfrågan av bristkompetenser, vid volymtoppar eller vid behov av vårdtjänster som inte kan tillgodoses i den ordinarie verksamheten ska nya lösningar eftersökas, där samarbeten med andra aktörer och organisationer på kommunal och regional nivå är en av flera tänkbara lösningar.

Viktiga jobb kräver kompetens

En förutsättning för att kunna erbjuda vård- och omsorgstjänster anpassade efter individuella behov och förutsättningar är att det finns personal med rätt kompetens. Det blir allt viktigare att ta ställning till vad individen faktiskt själv kan göra och vilka insatser kvalificerad personal måste utföra.

Östra Göinge kommun ska vara en konkurrenskraftig arbetsgivare och ett attraktivt val för vård- och omsorgspersonal så att behovet av medarbetare med rätt kompetens kan tillgodoses. Därför är arbetet med att stärka Östra Göinge kommuns arbetsgivarvarumärke av stor betydelse. Viktigt är också att få fler aktörer att erbjuda vård- och omsorgstjänster i Östra Göinge för att möta det växande behovet hos den äldre befolkningen. Det öppnar upp för fler alternativ både för de äldre och för arbetskraften.

Prioriterat område

Attraktiva byar

Resultatmål: År 2027 lever göingarna ett hållbart och hälsosamt liv i välkomnande, levande och trygga byar.

I Östra Göinge ska alla byar utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och unika karaktärer. Detta skapar förutsättningar för trivsel och trygghet och möjligheter till ett hållbart samhälle. De livskraftiga byarna kan liknas vid kommunens själ och att besöka dem ska kännas som att komma hem. Byarna ska präglas av levande, gröna och trygga miljöer och ett hållbarhetstänk som minimerar påverkan på miljö och klimat.

Göingar engagerar sig, håller ordning och tar ansvar för sin del

Bybornas engagemang utgör grunden för trivseln i Östra Göinges byar och är av stor betydelse för sammanhållningen i varje by. Lokala eldsjälar och byalag är viktiga nyckelspelare och drivkrafter. Genom en kontinuerlig och positiv dialog mellan den kommunala verksamheten och byborna utarbetas en balanserad fördelning av ansvaret för att byarna ska hållas trivsamma och välkomnande.

I den bilden ingår också att det ska vara rent och snyggt. Kommunen ska ta sitt ansvar för underhåll av kommunal mark samtidigt som alla bybor, fastighetsägare och andra aktörer ansvarar för det som tillhör dem. Ansvaret för helheten är gemensamt. Det måste finnas en vilja att på ett hållbart sätt bygga om och utveckla fastigheter som i dag står tomma så att de åter får en funktion att fylla. Har det gått så långt att de har förfallit av vanskötsel och blivit skamfläckar ska de tas bort.

Trivsamma hem utifrån behov

Människor efterfrågar olika typer av boenden under livets olika faser. För att underlätta rörligheten mellan olika boendeformer behöver utbudet och mångfalden på bostadsmarknaden öka så att människor på olika ställen i livet ska kunna skapa trivsamma hem på attraktiva platser utifrån aktuella behov. Detta förutsätter att det nuvarande bostadsbeståndet kompletteras med strategisk nyproduktion så att utbudet på ett bättre sätt svarar mot efterfrågad tillgänglighet, upplåtelseform, hustyp och läge. Därför krävs ett ytterligare fördjupat samarbete mellan kommunen, det kommunala bostadsbolaget Göingehem och andra aktörer på bostads- och fastighetsmarknaden. Göingehem är en viktig part som ska agera föregångare och inspirera privata aktörer att satsa i Östra Göinge. Ett mer varierat utbud av bostäder gynnar både en balanserad inflyttning och en positiv befolkningsutveckling. Genom utveckling av bostadsområden och spridning av ägande och boendeformer kan alla byar tillförsäkras en positiv utveckling och trygga boendemiljöer.

En inspirerande plats med möten både lokalt och digitalt

En viktig nyckel till en framgångsrik kommun är att det finns lugna, positiva och inspirerande miljöer där människor vill bo och verka. I arbetet med byutveckling är det ofta viktigare att förtäta och utveckla befintlig bebyggelse än att exploatera nya områden. Vid planering och omgestaltning av en by ska naturliga mötesplatser skapas och fotgängare och cyklister prioriteras framför andra trafikanter.

Östra Göinge kommun vill erbjuda en levande och attraktiv miljö, där människor både kan bo och arbeta. Med ett väl utbyggt fibernät skapas möjligheter för bland annat distansarbete, distansstudier och företagande. Fiberutbyggnaden i Östra Göinge har pågått under flera år och nått en allt högre täckningsgrad. Fokus måste ligga på en fortsatt fiberutbyggnad både i tätorter och på landsbygden.

Trygghet under dygnets alla timmar

Trygghet byggs genom tillit både till samhället och till andra människor. Grunden till trygga byar läggs därför genom bra skolor, ett förebyggande socialt arbete i kommunen, ett aktivt föreningsliv och genom tillgång till mötesplatser för göingarna.

Ambitionsnivån behöver höjas utifrån tidigare planperiod. Att vistas i byarna måste kännas tryggt under dygnets alla timmar. Känslor av otrygghet kan bero på olika faktorer. Därför ska det trygghetsskapande arbetet bedrivas på bredden och i nära samverkan mellan kommunen, andra myndigheter, lokala aktörer och göingarna själva. Samhällsplanering är ett verktyg för trygghet som kommunen har stort inflytande över och trygghetsfrågornas plats ska vara framskjuten vid planering av exempelvis gångstråk, vägar för cykel- och biltrafik eller andra gemensamma utemiljöer.

Förutsättningar för att bo skönt och pendla grönt

Östra Göinge är en kommun där invånarna, liksom inpendlarna, ska ha goda möjligheter att på olika sätt ta sig till arbete, studier och fritidsaktiviteter. Pendling är en naturlig del av vardagen för många göingar. Den viktigaste pulsådern för vägtrafiken i Östra Göinge är väg 19, som sträcker sig längs Helgeådalens och vidare norrut. Ambitionen att skapa en superbusslinje mellan Kristianstad och Älmhult ligger kvar. På sträckor där kollektivtrafiken inte går är bilen ett betydande färdmedel och måste ges utrymme i byarna, inte minst när det gäller parkeringsmöjligheter.

Prioriterat område

Attraktiva byar forts.

heter. För att gynna landsbygdens utveckling och kopplingen mellan byarna måste också helt nya lösningar utformas. Gång- och cykelvägar är viktiga ur olika aspekter, både som anslutningsvägar till kollektivtrafiken och för rekreation. Kommunens vägar måste hålla god standard för att skapa hög säkerhet för motortrafik men också för att ge goda förutsättningar för en ökad gång- och cykeltrafik.

Kultur och rekreation i Skånes gröna hjärta

Östra Göinges samhällsplanering behöver stå i samklang med det långsiktiga målet att stärka folkhälsan och livskvaliteten för göingarna. I detta arbete spelar kulturen, naturen och friluftslivet en betydande roll. Bygdens rekreationsområden ska värnas och utvecklas liksom samspillet mellan turismen, friluftslivet och naturvärdena. Östra Göinge har ett stort antal aktörer som stimulerar och bildar göingarna genom kultur- och fritidsverksamhet. Kommunen ska möjliggöra för dem att nå ut med och utveckla sitt breda och varierade utbud av kultur- och rekreationsupplevelser.

Naturen är en av Östra Göinges största tillgångar och genom att bevara värdena i natur- och kulturmiljöerna tas det unika i kommunen tillvara och göingarna ges möjlighet att förstå historien och känna stolthet över sin hemmiljö. I Östra Göinge finns Skånes lägsta decibelnivåer

och det tysta landskapet behöver värnas som en del av kommunens långsiktiga strategi.

Att hushålla med planetens resurser

Östra Göinge ska kännetecknas av levande och gröna miljöer och av ett hållbarhetstänk som minimerar den påverkan som uppstår på miljö och klimat. Ett aktivt arbete för en mer hållbar livsstil kan göras på många sätt och den kommunala verksamheten ska vara pådrivande när det gäller miljövard, hållbarhetstänk och hushållning med ändliga resurser. Alla behöver ta ansvar för hållbarheten och kommunen måste göra det lättare för göingarna att leva ett hållbart och hälsosamt liv.

Att värna om naturen med sin biologiska mångfald och förvalta gröna och sköna omgivningar blir på samma sätt ett gemensamt ansvar. Inom ramen för sin egen verksamhet ska kommunen fortsätta att minska sin direkta miljö- och klimatpåverkan men kommunen ska också underlätta för göingar och företag att minska sin. Aktiva och nödvändiga bidrag till omställningen är att så långt det går ersätta fossila bränslen med förnybar energi och prioritera transporter med minimal miljö- och klimatpåverkan. På samma sätt som det är en självklarhet att i Östra Göinge ha tillgång till rent dricksvatten, ska det även säkerställas att det avloppsvatten som kommer från reningsverken minskar belastningen på sjöar och åar.

Styrning och ledning

Styr- och ledningsmodell

Hur genomförs arbetet med styrning och ledning i Östra Göinge kommun? Svaren finns i styr- och ledningsmodellen, som beskriver hela arbetsflödet från politik till förvaltning, se illustrationen nedan.

Syftet med modellen

Syftet med styr- och ledningsmodellen är att stärka den lokala demokratin genom att förtydliga den politiska styrningen, öka transparensen i arbetet och beskriva ansvarsfördelningen mellan politiker och tjänstemän.

I modellen klargörs också var olika dokument och handlingar kommer in i processen och hur de följs upp.

Vem ansvarar?

I illustrationen över styr- och ledningsmodellen syns tre horisontella fält där grönt illustrerar politikens ansvarsområde, blått illustrerar förvaltningens ansvarsområde och gult längst ner illustrerar kunderna som den kommunala organisationen finns till för: göingarna.

Vad betyder de olika fälten i modellen?

I illustrationen har tre lodräta fält som visar flöden för styrning och resultatuppföljning. Längst till vänster illustreras styrningen som utgår från den politiska nivån och fortsätter ner till förvaltningen samt de dokument som styrningen omfattar på de olika nivåerna. I mittfältet

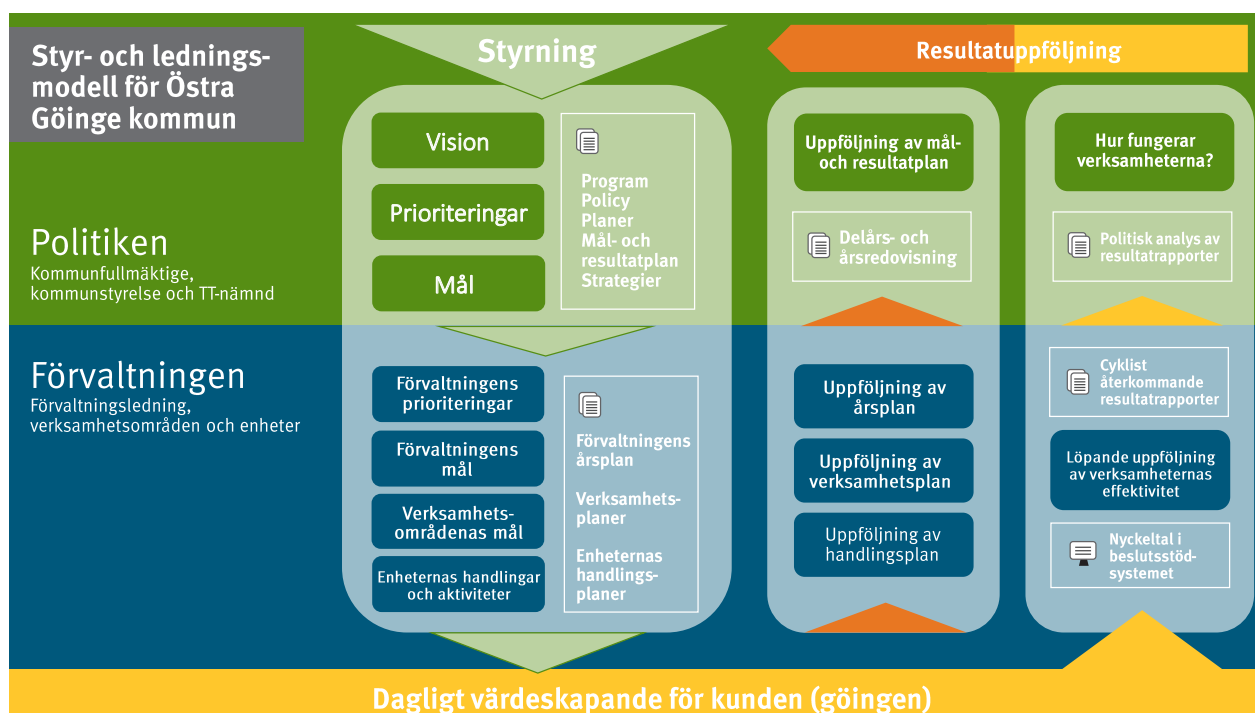
illustreras resultatuppföljningen som förvaltningen presenterar för politiken i form av delårs- och årsredovisning medan fältet längst till höger innehåller uppföljningen i form av resultatrapportering, kopplad till respektive prioriterat område.

Styrning

Politiken fastställer visionen, formulerar de prioriterade områdena och sätter resultatmålen för den kommunala verksamheten. Visionen är långsiktig med inriktning på år 2035. De prioriterade områdena och deras resultatmål är också långsiktiga och formuleras vart fjärde år. Strategierna är politiska dokument som ger vägledning åt förvaltningen i arbetet med att nå resultatmålen. Utifrån de politiska prioriteringarna och resultatmålen bryter förvaltningen ner styrsignalerna till förvaltnings-, verksamhets- och enhetsnivå och skapar Förvaltningens årsplan, verksamhetsplaner och handlingsplaner för enheterna och deras medarbetare.

Resultatuppföljning

Resultatet av kommunens arbete följs upp dels för att stämma av arbetet för att uppfylla de prioriterade områdena med tillhörande resultatmål (se illustrationens högra, lodräta fält), dels för att säkerställa en god ekonomisk hushållning, det vill säga att

Styr- och ledningsmodell forts.

kommunens resurser används på ett ändamålsenligt sätt och att de ekonomiska målen i mål- och resultatplanen uppnås (se mittenfältet i illustrationen). Styrsignalernas riktning går uppifrån och ner genom illustrationens fält medan uppföljningens riktning är den motsatta.

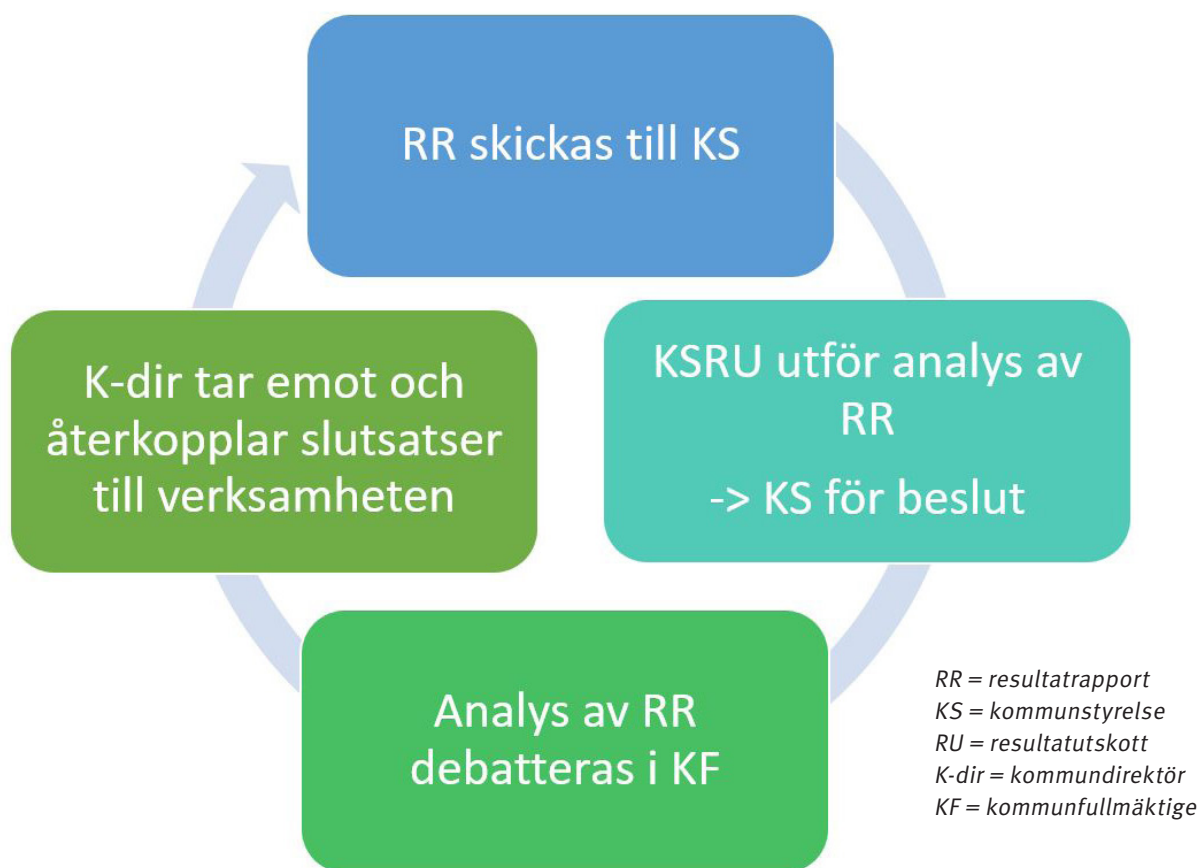
Resultatrapportering

Förvaltningens arbete för att uppfylla resultatmålen för de prioriterade områdena, följs upp genom cykliskt återkommande resultatrapporter över den fyraåriga planperioden. Enligt en fastställd tidplan följs resultaten upp för ett prioriterat område i taget. Inför varje rapporteringstillfälle väljs en eller flera fokusfrågor ut från det aktuella prioriterade området, se figur 2. Fokusfrågorna varierar

över planperioden och olika aspekter och perspektiv lyfts fram från gång till gång, i syfte att vid periodens slut ha kompletterat varandra till en helhetsbild.

Kopplingen mellan prioriterat område och rapportering är inte statisk. Fokusfrågorna kan beröra en, flera eller samtliga kärnverksamheter.

Utifrån nulägesbilden debatterar kommunfullmäktige därefter resultatet utifrån det prioriterade områdets aktuella fokusfrågor. Slutsatserna summeras och lägger grunden för förvaltningens fortsatta arbete enligt det prioriterade området och kan också indikera lämpliga fokusområden till efterföljande resultatrapporter.

Skiss över årlig cyklisk process för resultatrapportering. Upptagsmöte inför nytt verksamhetsår sker i september för KSRU + K-dir + VO-chefer. KS ger uppdrag till K-dir att svara upp med årets RR. Det ryms 3-4 RR per år.

Uppföljning av privata utförare

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som bedrivs av privata utförare

Bakgrund

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Bestämmelserna syftar till att förbättra uppföljning och kontroll av dessa och öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

Med privata utförare avses enligt kommunallagen en juridisk person eller enskild individ som har hand om värden av kommunal angelägenhet. Former som avses är aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar, enskilda firmor, idéburna organisationer och kooperativa föreningar.

Programmet ska enligt lagen omfatta all verksamhet som utförs av privata utförare och där kommunen är huvudman, vilket exkluderar fristående förskolor och skolor, samt innehålla:

- mål- och riktlinjer för verksamheter
- hur uppföljning ska ske
- hur allmänhetens insyn i verksamheterna ska garanteras

Riktlinjer för upphandling av verksamhet

Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen och kommunala bolag att med utgångspunkt från detta program ansvara för att säkerställa att upphandlade utförare inom sitt ansvarsområde bedriver verksamheten enligt:

- de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma gälla för verksamheten
- de mål som kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunala bolag fastställer och som kan ha betydelse för den upphandlade verksamheten

Målstyrning och uppföljning för verksamheten

Kommunfullmäktige har fastställt övergripande mål för prioriterade områden och dessa har i många avseende även bäring för kommunala uppdrag som bedrivs av privata utförare. Kopplat till dessa mål i Mål- och resultatplanen finns också utarbetade programhandlingar och strategier med fördjupade inriktningar inom vissa verksamhetsområden.

Uppföljningen och insynen av ovanstående organiseras och redovisas utifrån befintliga och etablerade styrmedel. Därigenom finns en struktur över hur man säkerställer styrning, uppföljning, kontroll samt allmänhetens möjligheter till insyn. Uppföljningen görs i huvudsak av två skäl:

- som kontroll av att uppdrag utförs i enlighet med mål, uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, anbud och avtal.
- som ett led i att utveckla verksamheten i syfte att skapa utrymme för nya och förbättrade tjänster

Kommunstyrelsen och kommunala bolag ansvarar för uppföljning och kontroll inom sitt ansvarsområde och svarar också för att detta regleras i de avtal/uppdragsbeskrivningar som träffas med varje utförare. I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering, lämnar erforderliga statistikuppgifter samt rapporterar in nödvändiga uppgifter till kommunen, nationella register eller till andra myndigheter.

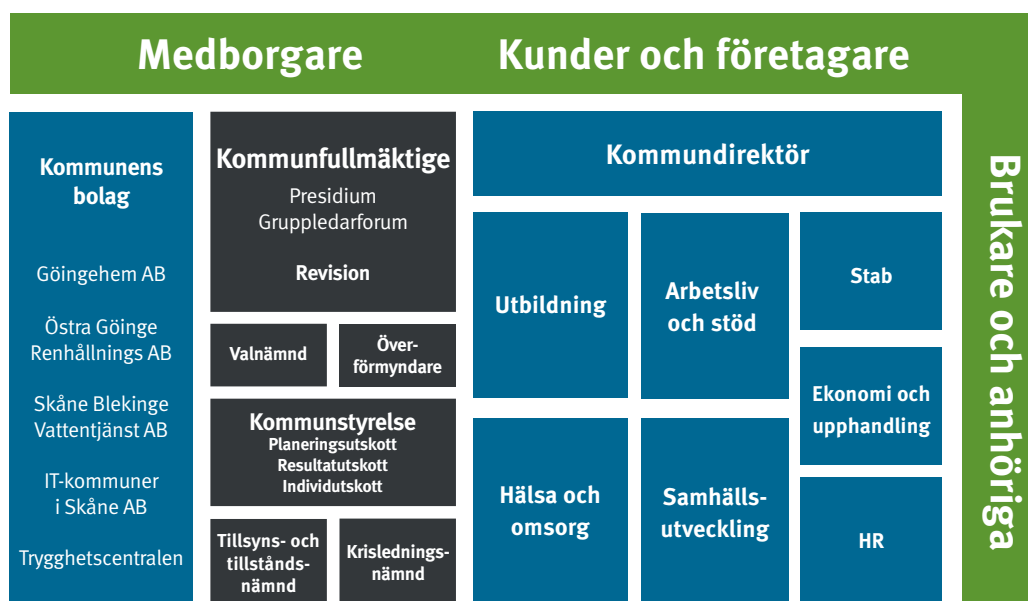
Kommunstyrelsen och de kommunala bolagen ska med mål- och resultatplanen som grund utarbeta en årlig plan för när och på vilket sätt avtal och verksamheter ska följas upp. Planen ska omfatta samtliga utförare oavsett driftsform och följs upp samt redovisas i samband med delårsrapportering och årsredovisning. Den ekonomiska delen kompletteras med uppgifter över:

- vilka privata utförare som finns
- vilka former av uppföljning som tillämpas (tillsyn, verksamhetsuppföljning, avtalsuppföljning etc.)

Förutom den regelbundna uppföljningen ska även särskild granskning inom verksamhetsområden kunna göras. Dessa områden utses antingen på förekommen anledning (till exempel lagstiftning) eller efter särskilt beslut.

Ovanstående redovisningsmodell skapar genom denna metodik en insyn för allmänheten av den politik som genomförs.

Östra Göinge kommuns organisation

Organisation

År 1974 bildades Östra Göinge kommun. Det skedde genom en sammanslagning av småkommunerna Knislinge, Hjärsås, Broby och Glimåkra. Politiskt och verksamhetsmässigt organiserades de personella resurserna i ett stort antal nämnder och förvaltningar. Idag finns endast tre nämnder och en förvaltning, den senare med en kommundirektör som ansvarig tjänsteman. Bakgrunden till införandet av den förenklade organisationen var att kommunen hade valt att arbeta med Göingemodellen (se nästa rubriksida) vilket ställde krav på en flexibel organisation, lämpad för att möta de utmaningar som följer av en föränderlig värld.

Sammantaget har samhällsutvecklingen inneburit att det ställs allt högre krav på flexibilitet och anpassningsförmåga i kommunerna. Det operativa beslutsfattandet är enligt Göingemodellen decentraliserat och ligger nära verksamheternas utförande, medan den centrala förvaltningsledningen i högre grad ska inrikta sig på de strategiska frågorna.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 31 förtroendevalda. Varje mandatperiod väljer kommunfullmäktige en kommunstyrelse, en

valnämnd och en tillsyns- och tillståndsnämnd. Vidare väljs ledamöter till tillfälliga beredningar och styrelser i de kommunala bolagen.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för de flesta kommunala verksamheterna, som till exempel samhällsbyggnad, förskola, skola, handikapp- och äldreomsorg. Styrelsen ansvarar också för den ekonomiska planeringen och i stor utsträckning för kommunens externa kontakter med privata och offentliga aktörer. Tillsyns- och tillståndsnämnden ansvarar i huvudsak för myndighetsutövning rörande miljö- och byggändan. För att administrera de allmänna valen finns även en valnämnd. Överförmyndaren ansvarar för tillsynen av gode män.

Det dagliga arbetet i kommunen sköts av medarbetare, organiserade i fyra verksamhetsområden eller kärnverksamheter samt tre huvudavdelningar för stöd åt verksamhetsområdena, se bilden ovan. Utöver den gemensamma förvaltningen bedrivs en rad verksamheter i kommunala bolag: byggnation och förvaltning av bostäder, IT-drift, renhållning och VA-drift.

Göingemodellen

Göingemodellen beskriver vårt sätt att leda, organisera och genomföra det kommunala uppdraget. Den ska genomsyra allt vi gör och det ska tydligt synas i vårt arbete med årsplan, verksamhets- och handlingsplaner att Göingemodellen är levande i det dagliga arbetet.

Göingemodellen bygger på fyra områden:

En vision

Vår vision lyder: "Här växer stolta göingar". Den är kort och kärnfull och uttrycker en beslutsamhet i att fortsätta skapa positiv utveckling för Östra Göinge kommun.

En förvaltning

Östra Göinge kommun är organiserad som en enda förvaltning, där kommunchefen är förvaltningschef. Utan inre förvaltningsgränser jobbar vi effektivare och skapar mer nytta åt dem vi finns till för.

En värdegrund

En viktig del av Göingemodellen är våra gemensamma värdeord som utgör grunden för allt vad vi gör – Öppenhet, Engagemang och Ansvar. De visar vägen för hur vi förhåller oss till göingeborna, till våra uppdrag och till varandra.

Ett arbetssätt

I Östra Göinge kommun strävar vi efter att ständigt utveckla vår verksamhet genom ett systematiskt förbättringsarbete. För att klara av nuvarande och framtida utmaningar måste vi tänka nytt för att kunna leverera samhällstjänster av god kvalitet med de resurser vi har.

Ekonomi

b. $6 + 5 =$

2. Addera.

a. $9 + 2 =$

$9 + 8 =$

$9 + 9 =$

d. $6 + 5 =$

$6 + 6 =$

$6 + 9 =$

Budgetförutsättningar

Ekonomiska förutsättningar för kommunen

De viktigaste budgetförutsättningarna för den nya mål- och resultatplan för 2025–2027 är:

- Skatter, bidrag och utjämning har beräknats efter Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) cirkulär 2024:27.
- Invånarantalet har beräknats enligt SCB:s nya befolkningsprognos för Östra Göinge:
 - År 2025: 13 893 invånare
 - År 2026: 13 655 invånare
 - År 2027: 13 387 invånare
- Personalkostnaderna innefattar 2024 års avtal samt räknas upp med beräknade löneökningar enligt SKR:s prognos och läggs i en central pott som fördelas när avtalen är klara. Totalt beräknad löneökning för 2025–2027 är 10,1 % eller i snitt 3,4 % per år.
- Arbetsgivaravgifterna beräknas till 41,4 %, en minskning med 5,8 procentenheter. Enligt nuvarande prognos beräknas avgifterna sjunka till ca 40 % under 2026 och 2027.
- Kompensation för inflation är beräknad.
- Kostnader för pensioner är beräknad enligt KPA:s prognos per 2024-04-30.

Kommunernas ekonomi framöver*

År 2024 är andra året i rad då kommuner och regioner påverkas av reallt urholkade skatteintäkter. Redan 2023 redovisade regionerna ett underskott motsvarande 12 miljarder. Kommunernas resultat blev 25 miljarder 2023, vilket var starkare än förväntat. Det stärktes bland annat av stor återhållsamhet och hög ökning av skatteunderlaget, då sysselsättningen hölls uppe av att arbetsgivarna i det längsta behöll sin arbetskraft. I år kommer skatteunderlaget att öka betydligt långsammare än normalt samtidigt som sektorn fortsätter påverkas av höga kostnadsökningar främst från pensionskostnaderna. Det sammantagna resultatet i kommunsektorn beräknas bli -14 miljarder kronor, varav regionernas resultat faller till -16 miljarder kronor, trots höjt statsbidrag och att regionerna genomför omfattande åtgärder för att få ner kostnaderna.

Även om resultaten i sektorn kommer att stärkas från och med 2025 ökar låneskulden på grund av stora investeringsbehov. En klart lägre befolkningstillväxt, där antalet barn och unga minskar rejält, kommer också att sätta sin prägel på sektorn kommande år.

I år dämpas inflationen i flertalet av världens ekonomier och stabiliseras nära inflationsmålen, vilket får flera centralbanker att sänka styrräntorna. Det gör att den globala efterfrågan gynnas, men stimulansen blir liten jämfört med föregående års åtstramning. De högre prisnivåerna ligger kvar och det tar tid innan räntesänkningarna ger full effekt, den globala tillväxten tar därför fart först 2025.

BNP-tillväxten i Sverige dämpades mer än i stora delar av omvärlden 2022–2023, mycket beroende på högre räntekän-

slighet. Den lägre inflationstakten i år gjorde att Riksbanken redan vid sitt majmöte sänkte styrräntan och vi räknar med ytterligare tre sänkningar under året. Svensk ekonomi har legat före andra länder i nedgångsfasen och vi räknar därför med en tidigare uppgång, men det kommer ändå att dröja till 2025 innan de lägre räntorna slår igenom och tillväxten tar fart ordentligt. Då räknar vi med att BNP ökar med 2,8 procent jämfört med årets svaga tillväxt på 0,6 procent.

I år blir löneökningstakten högre än inflationen, något som får hushållens reallöner att öka. Tillsammans med uppdämda konsumtionsbehov, bidrar reallöneutvecklingen till en högre hushållskonsumtion. Dessutom blir hushållens ränteutgifter lägre och det lägre ränteläget bidrar dessutom till att kreditgivningen blir mindre stram.

Befolkningsförändringarna kommande tio år får stora effekter. De flesta kommuner och regioner är vana vid att befolkningen ökar. Det har lett till snabbt ökande skatteintäkter. Befolkningsökningen har dessutom bidragit till höga rea- och exploateringsinkomster som delfinansierat investeringarna i de kommuner som växer. Redan under pandemin märktes en svagare befolkningsutveckling, som många räknade med var tillfällig. Vid 2023 års slut visade det sig att fertiliteten blev den lägsta sedan den började mätas i Sverige 1749. Detta kombinerat med relativt låg invandring och att Skatteverket rensat i sina register gjorde att 193 av Sveriges kommuner minskade sitt invånarantal 2023. Det kan ta tid att inse att detta är inte tillfälligt. När Statistiska centralbyrån i slutet av april presenterade sin nya befolkningsframskrivning visar den att 2023 är början på det nya normala.

Jämfört med den befolkningsframskrivning SCB gjorde 2023 är befolkningstillväxten i årets prognos mer än halverad de närmaste tio åren. Antalet barn och unga beräknas minska med 200 000 fram till 2033. Det kommer alltså inte bara att bli svagare skatteintäkter än många räknat med utan det innebär också betydligt mindre behov av förskola, skola, barnomsorg, förlossningsverksamhet samt MVC och BVC. Samtidigt ökar antalet personer över 80 år i stort sett i samma takt som i tidigare prognoser. Förändringen innebär att resurser kommande år måste ställas om från verksamheter riktade mot barn och unga till verksamheter riktade mot äldre.

Under 2025 beräknas konjunkturen och sysselsättningen stiga. Det nominella skatteunderlaget växer då nästan i linje med det historiska genomsnittet. Det reala skatteunderlaget minskar 2023 och 2024, för att sedan vända uppåt igen. Den stora ökningen av pensionerna 2023–2024 beroende på stora uppgångar i prisbasbeloppet faller från 2025 tillbaka till mer normala nivåer.

Den demografiska utvecklingen i kommunen innebär att den totala befolkningen prognosticeras fortsätta minska, men med fler invånare 80+, färre invånare i arbetsför ålder

Budgetförutsättningar

(20–64) samt lågt barnafödande. Detta innebär framför allt minskade skatteintäkter och generella statsbidrag. Befolkningen beräknas uppgå till ca 13 387 invånare i slutet av planperioden. Detta innebär en befolkningsminskning om 944 invånare vilket motsvarar minskade skatter och bidrag med ytterligare 74 mnkr beräknat på nuvarande ersättningsnivåer. Den ekonomiska utmaningen för kommunen under den kommande treårsperioden är stor utifrån befolkningsprognosen. Kommunen måste prioritera och effektivisera för att vara i balans. Det kan innebära hårda prioriteringar, att saker behöver väljas bort och arbetssätt ändras.

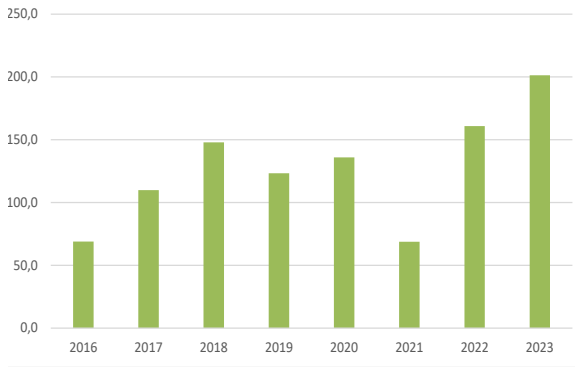
Känslighetsanalys

En känslighetsanalys är upprättad som ett sätt att beskriva omvärldens påverkan på Östra Göinge kommuns ekonomi. Vissa faktorer ligger utanför kommunens kontroll, andra ligger inom kommunens kontroll, direkt eller indirekt. En prispförändring med 1 % kommer att påverka kommunen med 5,5 miljoner kronor. Känslighetsanalysen är baserad på 2023 års kostnadsnivå.

Händelse	Förändring
10 öres förändring i kommunalskatt	+/- 3,1 mnkr
Förändrat invånareantal med 100	+/- 7,5 mnkr
Avgiftsförändring med 1 %	+/- 1,0 mnkr
Ränteförändring med 1 %	+/- 1,9 mnkr
Prisförändring med 1 %	+/- 5,5 mnkr
Löneförändring med 1 %	+/- 7,0 mnkr

Investeringar

Investeringar i Östra Göinge kommun har de senaste åren varit höga. De senaste fem åren (2019–2023) har investeringarna uppgått till 690 miljoner kronor, motsvarande 138 miljoner kronor per år. Den höga investeringstakten fortsätter de närmsta åren. Totalt beviljade investeringar under perioden 2025–2027 uppgår till 742 mnkr. 506 mnkr av detta avser VA inklusive nytt reningsverk i Knislinge.

Investeringar inom vatten och avlopp (VA) finns beslutade i en långsiktig plan (år 2016–2040) vilken grundar sig på strategin ”det livsviktiga vattnet”. Dessa investeringar ingår i den årliga totalen men särredovisas i Mål- och resultatplan, delårsrapport och årsredovisning. Detta då VA-kollektivet ska bära sina egna kostnader.

Taxefinansierade verksamheter

En verksamhet som är taxefinansierad ska täckas av de taxor som tas in i den verksamheten. För Östra Göinge kommun är detta Vatten- och avlopp (VA) samt renhållning. Det innebär att kunderna inom dessa verksamheter ska betala vad verksamheten kostar. Det är också därför dessa redovisas separat i delår- och årsredovisningar, för att läsaren ska kunna säkerställa att skattepengar inte används till detta.

(Motsatsen är skattefinansierad verksamhet, vilken täcker av kommunens övriga verksamheter, ifrån förskola till äldreomsorg, och som ska finansieras av skatteintäkter.)

Skattesats

Östra Göinge kommun har en kommunal skattesats på 20,99 kr per hundralapp, vilket innebär att den totala skattesatsen (siffra för 2024) är 32,17 kr per hundralapp. Det är lägre än snittet i Skåne nordost men högre än snittet i Skåne. Snittet i hela landet ligger på 32,37 kr.

I känslighetsanalysen ovan framgår att en förändring med 10 öre per hundralapp innebär för Östra Göinge kommun 3,1 miljoner kronor.

Total skattesats, kommun och region	2024
Östra Göinge kommun	32,17
Hörby kommun	32,26
Hässleholms kommun	32,38
Kristianstads kommun	32,64
Osby kommun	33,99
Bromölla kommun	33,74
Snitt Skåne Nordost (ovägt medel)	32,86
Snitt Skåne (ovägt medel)	31,70
Snitt Sverige	32,37

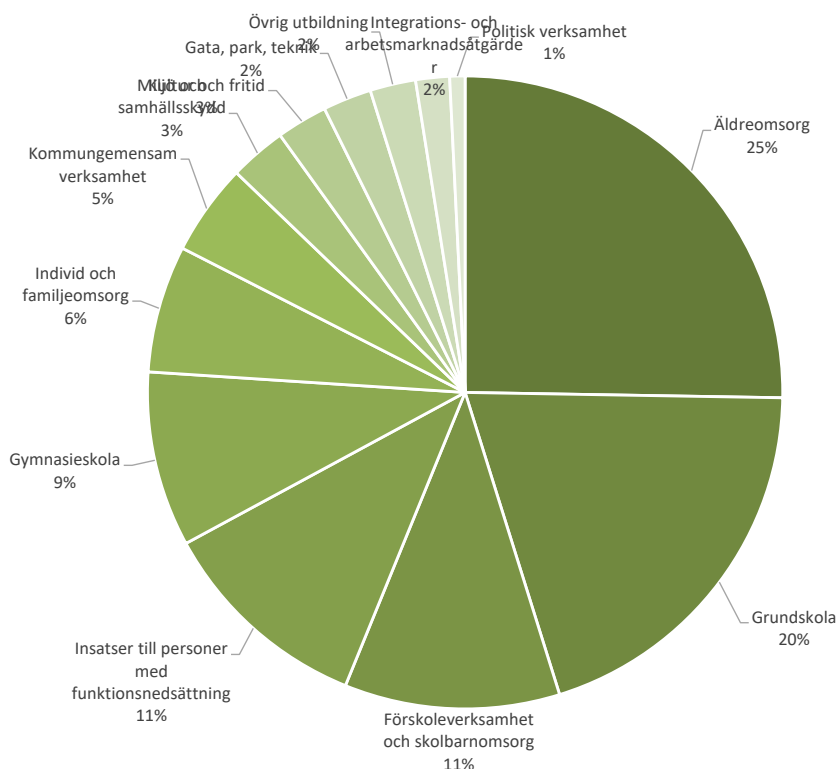
*Från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)s cirkulär 24:27

Ekonomi

Precis som avsnittet om budgetförutsättningar beskriver är det en tuff ekonomisk framtid som fortsatt väntar kommunerna. Den minskade befolkningen gör att skatteintäkter och generella statsbidrag fortsätter att sjunka.

Östra Göinge kommun har fortsatt ett gott utgångsläge, men trots det kommer den kommande perioden att kräva många åtgärder och volymanpassningar för att hantera minskade ekonomiska ramarna. Östra Göinge kommun kommer att behöva prioritera hårdare och göra ännu mer noggranna ekonomiska val, för att Göingeborn ska bli så lite drabbade som möjligt.

De tuffa prioriteringarna innebär att alla inte kan göra allt, det kommer skatteintäkterna inte räcka till.

För Östra Göinge kommun är ett budgeterat resultat på 2% av skatter och statsbidrag en mycket viktig målsättning. För att klara en långsiktigt hållbar ekonomi krävs detta resultat, annars tvingas kommunen låna mer eller minska investeringarna. Kommunen har en stor verksamhet och det finns många osäkerhetsfaktorer, så resultatet behövs för att säkerställa en god ekonomisk hushållning. Under 2025 och 2026 kommer kommunen dock att frångå 2 % målet och istället budgetera ett överskott om 1 % för att verksamheterna ska ha möjlighet att anpassa sig till lägre volymer samt minskade skatteintäkter och generella statsbidrag.

Det innebär att en hel del åtgärder måste vidtas och det kommer att påverka alla verksamhetsområden. Här följer de största prioriteringarna:

- Volymanpassning
 - Anpassa verksamhetens omfång med hänsyn till minskad befolkning
- Effektivisering
 - t.ex. nya arbetssätt med hjälp av digitalisering
- Jobba med kostnadsökningar
 - t.ex. klara fler uppdrag inom befintlig ram
- Prioritera – saker vi vill göra mot saker vi kan vara utan
 - översyn stödverksamheter, t.ex. ej tillsätta tjänster vid pensionsavgångar
- Utöka samarbeten
 - inom koncernen eller med andra kommuner
- Planera investeringar
 - bidra till lägre kostnader än de alternativ som finns
 - effektivisera lokalutnyttjandet
- Leta extern finansiering

Ekonomi

Det är också väldigt viktigt att lyfta fram att det ekonomiska läget också innebär att varje satsning som Östra Göinge väljer att göra, måste finansieras genom en minskning av någon annan del av verksamheten.

Östra Göinge kommun har en utarbetad modell för resursfördelning, där alla verksamheter får kompensation för volymer (till exempel fler barn/elever), indexuppräknings- och ökade kostnader för lönerörelse enligt centrala avtal. Många kommuner lägger in dessa pengar som satsningar, men i Göingemodellen är dessa en grundförutsättning.

Kommunen har även intäkter i form av riktade statsbidrag, EU-bidrag och andra projektansökningar. Dessa intäkter räknas inte in i budgeten, utan tillkommer utöver den ram som är angiven.

Investeringar

Mängden investeringar som kan genomföras styrs av både driftsekonomin (se beskrivning ovan) och av hur likviditet och lån ser ut i kommunen. Mer lån innebär högre räntekostnader för kommunen, och en större framtida risk. Att avgöra volymen är en balansgång mellan behovet och det utrymme som finns.

Kommunen arbetar med lokalförsörjning som baseras på den befolkningsprognos som årligen tas fram. Programmet tar sin utgångspunkt i:

- Volymer av exempelvis barn/elever
- Skick och status på alla fastigheter där arbetsmiljöfrågor är prioriterade

Byautveckling ingår också i investeringsbudgeten och den påverkas av beslutade styrdokument såsom översiktsplanen. I en tid av begränsat ekonomiskt utrymme för investeringar krävs hård prioritering, där slutförande av startade projekt och underhåll av befintliga anläggningar prioriteras.

Som vanligt är det den totala investeringsramen, och objekten som ska ingå, som finns med i det beslut som Kommunfullmäktige tar.

Övriga investeringar

Förutom Östra Göinge kommuns egna investeringar går kommunen även i borgen för, och driver utveckling genom, andra aktörer. Kommunen skapar även förutsättningar för andra aktörer, såsom externa byggbolag.

GÖINGEHEN fortsätter arbeta med bostadsutveckling i Östra Göinge. Satsningar på underhåll, reparationer samt investeringar i det befintliga fastighetsbeståndet måste fortgå framöver. Samtidigt kommer det högre ränteläget att påverka nyproduktion och vissa renoveringsprojekt, framförallt genomförandetakten för projekten.

KOOPERATIVA HYRESRÄTTSFÖRENINGEN GÖINGE-BYGDENS TRYGGA HEM – Ombyggnationen av äldreboenden i Östra Göinge fortsätter och det är Göingebygdens trygga hem som har uppdraget att bygga. När allt är färdigbyggt kommer Östra Göinge kommun att ha moderniserat samtliga tre äldreboenden.

Budgeten i siffror

Driftsbudget

tkr	2025	2026	2027
Kommunstyrelse			
Kommundirektör	30 279	30 371	30 487
- Volympott	0	0	0
- Lönepott	13 977	27 735	41 647
- Prisindexpott	0	0	0
- Kapitalkostnadspott	21 113	28 638	32 202
- Reserv	24 869	19 310	-8 787
Stab	10 019	10 107	10 218
HR	11 996	12 096	12 221
Ekonomi och upphandling	27 992	28 337	28 771
Utbildning	430 779	424 018	418 728
Arbetsliv och stöd	99 769	100 752	101 986
Hälsa och omsorg	313 445	317 530	325 072
Samhällsutveckling	79 996	81 506	84 533
Tillsyns- och tillståndsnämnd			
Samhällsbyggnad	1 801	1 811	1 824
Förvaltningen totalt	1 066 035	1 082 210	1 078 902
Politiken	10 665	10 915	11 177
Summa	1 076 700	1 093 125	1 090 079
Finans	-1 087 722	-1 104 363	-1 112 809
Resultat 1 % 2025-2026, 2 % 2027	-11 022	-11 238	-22 730

Budgeten i siffror

Investeringsbudget

Investeringsbudget				
Benämning	2025	2026	2027	Beskrivning
Broby				
Prästavångskolan lokalförbättring				I samband med lärmiljöanpassning av lokalerna även utföra övriga lokalförbättringar
Lekplats Broby				I samband med byutveckling
Renovering läkarvillan				Renovering av läkarvillan i Broby i samband med det nya kommunhuset
Renovering kanslihuset				Renovering av kanslihuset i Broby i samband med det nya kommunhuset
Skolorådet Prästavång/Göingeskolan/Domarbost.				Fysiska åtgärder i gatu- och utemiljön som syftar till att göra stråket från centrum till skol- och idrottsområdet i Broby tryggare och säkrare för barn och unga
Förtätning Broby centrum				Förtätningar i Broby centrum
Knislinge				
Knislinge-Hjärsås enligt RTI plan				GC-väg delfinansiering
Lejongatan/Sönnanvidstorget				GC-väg samt ombyggnation Sönnanvidstorget. Omgestaltning och ombyggnation av torget.
Smultronställets förskola				Helrenovering av hela förskolan p g a stor underhålls skuld. Utöver investeringsmedel kan evakueringskostnader tillkomma.
Ästringagården Knislinge				Återställande efter brand. Ev leaderprojekt.
Vita skolan lokaler och utemiljö				Lokaler, nya takhissar, multiarenor, utemiljö
Glimåkra				
Glimåkraskolan återuppbyggnad				Förbättringsåtgärder i samband med återuppbyggnaden av Glimåkraskola efter brand
Glimåkraskolan trafiksäkerhetsåtgärder				Gata, angöring glimåkraskolan, angöring bussar, parkering, GC-väg, trafikmiljö
Glimåkraskola Utemiljö				Återställning av utemiljö relaterat till Glimåkraskolan
Glimåkra torgyta och trafikliösning/Nytt namn Glimåkra byutveckling				Ombyggnad av torgyta samt trafiksäkerhetsåtgärder i centrala Glimåkra kopplat till byggnationen av kunskapscentrat inklusive bygutveckling inklusive köp av fastighet med återställning
Utb.center (Bibliotek Glim Bagaren 15)				Ombyggnad av utbildningcentret, Biblioteket i Glimåkra Bageren 15
Trollarinken				Trollarinken utökning av omklädningsrum kopplat till damsatsning samt utökning då även av förråd.
Hanaskog				
Kviingevägen				Ombyggnation likt Holmavägen exklusive VA delfinansiering
Centrum hanaskog				Anpassningar efter försäljning av mark i centrum, förtätningsåtgärder
Matdistribution förändrat arbetssätt				Anpassningar av lokaler och utrustning för en förbättrad matdistribution, ombyggnation Kviingeköket i hanaskog och agneberg
Övriga investeringar				
Verksamhetens investeringar				Verksamhetens investeringar ska täcka reinvestering av inventarier etc över perioden
Utbyte sängar Aldreomsorg				Utbyte sängar 5 sängar per år å 35kr/säng
Möbler HoO				Utbyte av möbler alla vht
Utbyte av vhtinvesteringar				Utbyte av vhtinvesteringar ex. diskdesinfektor, liftar mm avser alla vht inom HoO
Arkivskåp				Inköp arkivskåp 7 st*15kr
Truckar				Truck till omställningslager 30tkr/truck
Civil beredskap				Inköp av inventarier kopplat till civilberedskap. För att möta behovet kopplat till civilberedskap utifrån inköp av inventarier
Trygghetslarm LSS boende				Avtal utgår 2025. Utbyte mot scensorer och larm, för att skapa större effektivitet i personalbemanning
Nyckelhantering och medicinskåp				Avtal utgår kan max förlängas till 2027
Digitalisering				Läkemedelsrobot, Kameror (digital tillsyn), Digitala levnadsberättelser, samordnare välfärdsteknik,
Trygghetslarm				Avtal går ut 2024, utbyte vid ev. annan leverantör. Kan bli lägre kostnad om samma leverantör kvarstår
Trygghetslarm				Avtal går ut 2025, utbyte vid ev. annan leverantör. Kan bli lägre kostnad om samma leverantör kvarstår
Inventarier och verksamhetsanpassningar Lindgården				Inventarier och verksamhetsanpassningar som är specifika för verksamheten
Inventarier allmänt Utbildning				För löpande utbyte och nyanskaffningar för inventarier inom Utbildning, av mindre karaktär
Utbyte teknisk utr. inom Serviceavd.				Årlig budget för utbyte av handarbetsmaskiner inom Serviceavdelningen
Räddningstjänsten				Fast investeringsram 200 tkr per år, med tillägg av inköp av maskiner, bilar etc.
Markförvärv				Diverse markförvärv
Välkomnande och attraktiva byar				Öka attraktiviteten i byarna
Lärmiljöstatsning fastighet				Fortsättning av lärmiljöprojektet med beslutad utökning
Lärmiljöstatsning inventarier				Inventarier till verksamheten kopplade till lärmiljöstatsningen
Stenvalvsbroar Östra Göinge				Renovering av stenvalvsbroar i Östra Göinge
Energilåtgärder				Energilåtgärder, främst belysning, på våra fastigheter. Se lokalförsörjningsprogram.
Trafiksäkerhetsåtgärder				Avser trafiksäkerhetsskapande åtgärder
Underhåll fastigheter				Underhåll av fastigheter enligt underhållsplan
Byte av belysning				Byte av gatubelysning minskar driftskostnaderna
Underhåll av gator och belysning				Beläggning av gata och belysning
Arbetsmaskiner				Diverse arbetsmaskiner
Dagvattenhantering				Klimatanpassningsåtgärder för att fördröja och omhändertaga dagvatten enligt strategin Det livsviktiga vattnet.
Åtgärder till följd av detaljplan				Åtgärder för att genomföra åtaganden i gällande detaljplaner kopplat till huvudmannaskap för gata och allmän plats
Reinvestering Utemiljö				Utbyte av befintlig lekutrustning utomhus både på skol/förskolor allmän platsmark etc, livräddningsutr. vid badplatser
Naturlekplats Breanäs				Samfinansieras
Tvättstation fordon				Tvättstation för kommunens bilar, tidseffektivering och bättre arbetsmiljö för de anställda när de tvättar bilar.
Exploatering				
Nya Väster				Fortsatt exploatering av villatomter i västra Knislinge samt utbyggnad av Västerled till Ölingevägen enligt detaljplan, samt solstigen
Exploatering villor Hanaskog				Exploatering av villor i Hanaskog
Bastholmen				
Totalt investering exkl VA				
	106 320	75 504	54 225	
Totalt investeringar VA				
	169 250	183 800	153 300	
Totalt investeringar				
	275 570	259 304	207 525	

Budgeten i siffror

Resultaträkning

tkr	BUDGET 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027
Verksamhetens nettokostnader	-1 145 446	-1 168 963	-1 169 709
Avskrivningar	61 930	67 651	70 492
Verksamhetens nettokostnad inkl avskrivningar	-1 083 515	-1 101 312	-1 099 217
Skatteintäkter	673 160	692 760	707 161
Statsbidrag	429 105	431 082	429 325
Finansiella intäkter	4 931	4 931	4 931
Finansiella kostnader	-12 659	-16 224	-19 471
Resultat före extraordinära poster	11 022	11 238	22 730
Extraordinära intäkter	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0
Årets resultat	11 022	11 238	22 730
Nyckeltal			
Resultat som andel av skatter och generella statsbidrag	1%	1%	2%

Budgeten i siffror

Balansräkning

tkr	BUDGET 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	193	193	193
Materiella anläggningstillgångar	1 409 651	1 601 304	1 738 336
Finansiella anläggningstillgångar	25 642	25 642	25 642
Summa anläggningstillgångar	1 435 486	1 627 139	1 764 171
Omsättningstillgångar			
Förråd mm	453	453	453
Fordringar	161 484	161 484	161 484
Kassa och bank	0	0	0
Summa omsättningstillgångar	161 937	161 937	161 937
SUMMA TILLGÅNGAR	1 597 423	1 789 076	1 926 108
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	701 289	712 527	735 257
därav årets resultat	11 022	11 238	22 730
Avsättningar			
Avsättningar pensioner och liknande förpliktelser	15 384	15 384	15 384
Skulder			
Långfristiga skulder	613 413	793 828	908 131
Kortfristiga skulder	267 336	267 336	267 336
Summa skulder och avsättningar	896 133	1 076 548	1 190 851
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 597 423	1 789 076	1 926 108
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER			
Ansvarsförbindelser			
Borgen och övriga ansvarsförbindelser	764 778	764 778	764 778
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar	166 082	156 503	147 686

Budgeten i siffror

Kassaflödesanalys

tkr	BUDGET 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	11 022	11 238	22 730
Justering för av- och nedskrivningar	61 930	67 651	70 492
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	0	0	0
Medel från verksamheten före förändring av	72 953	78 889	93 222
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar	0	0	0
Ökning (-)/minskning (+) av förråd och varulager	0	0	0
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder	0	0	0
Verksamhetsnetto	72 953	78 889	93 222
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	-275 570	-259 304	-207 525
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0
Investeringsnetto	-275 570	-259 304	-207 525
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån	168 323	180 415	114 303
Amortering av skuld	0	0	0
Finansieringsnetto	168 323	180 415	114 303
Årets kassaflöde	-34 294	0	0
Likvida medel vid årets början	34 294	0	0
Likvida medel vid årets slut	0	0	0

